

REFORMA SUSTAVA PEDAGOŠKIH MJERA peticija

Poštovani,

budući da nam je svima zajednički cilj da Hrvatska zaživi kao *zemlja znanja*, na što se pri kreiranju Zakona o školstvu te donošenju mjera u sustavu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta često pozivamo, ovim putem nastavnici osnovnih i srednjih škola izriču nezadovoljstvo postojećim stanjem. Naime, zbog neodgovarajućih pedagoških mjera i otežanog i dugotrajnog postupka provođenja sve je teže realizirati nastavni program.

Nastavni proces može biti kvalitetan samo ako svi učenici sudjeluju u radu. Želimo li doista postati *zemlja znanja*, moramo omogućiti učenicima da neometano prate nastavu i dopustiti učiteljima da neometano obavljaju posao za koji su se školovali i za koji su kvalificirani.

U sadašnjem sustavu sve se češće događa da su učitelji - a još više drugi učenici - taoci nekolicine nediscipliniranih učenika koji opstruiraju nastavu. Kao posljedica, učenicima koji su došli u školu pratiti nastavu krši se jedno od osnovnih ljudskih prava: pravo na obrazovanje, pri čemu su učitelji nemoćni intervenirati jer pravila onemogućuju uvođenje reda, samo potiču izgrednike na daljnje destruktivno ponašanje te šalju jasnu poruku da takvo ponašanje u većini slučajeva prolazi nekažnjeno.

Trenutno u sustavu postoje tri vrste pedagoških mjera:

1. Pismene opomene i ukori koji u većini slučajeva predstavljaju "mrtvo slovo na papiru",
2. "Produženi stručni postupak" koji često služi samo kao odgađanje isključenja, a ne predstavlja nikakvu sankciju,
3. Isključenje ili preseljenje u drugu školu kao krajnja mjera koja je drastičan skok u ozbiljnosti.

Iz ovoga je vidljiv nesrazmjer između početnih i završnih koraka u pedagoškom postupku. Najprije se djeluje administrativnim mjerama koje nemaju nikakve stvarne posljedice, nego se sastoje samo od komada papira koji može, a ne mora imati stvarnu težinu, a onda se radi drastičan skok i izvodi ono konačno: isključenje. Zbog pedagoških principa treba uvesti gradaciju koja će jasno - primjerom - korak po korak, bez nepovratnih i trajnih posljedica dok još ima nade u povratak, postupno pokazati koja je zaista konačna posljedica destruktivnog ponašanja, ali istovremeno omogućiti ostalim sudionicima obrazovnog procesa ono po što su i došli u školu - obrazovanje.

Stoga, da bi sustav mogao ponovno funkcionirati snažno i kvalitetno, tražimo uvođenje ovih pedagoških mjera:

- 1. Udaljavanje učenika s nastavnoga sata**
 - 2. Udaljavanje učenika s nastave za tekući dan**
 - 3. Suspenziju učenika s nastave na dva ili više dana**
 - 4. Ukidanje obveze da se pedagoške mjere provode kao upravni postupak**
 - 5. Promjenu članka Zakona o odgoju i obrazovanju u kojemu se kaže da pedagoške mjere (opomene i ukori) vrijede za tekuću školsku godinu.**
-

1. Udaljavanje učenika s nastavnoga sata

Ako učenik ometa nastavu i učitelja u njegovu radu, a ostale učenike u ostvarivanju njihova prava na obrazovanje, učitelj može udaljiti učenika s nastavnoga sata. Udaljavanje učenika sa sata evidentira se u dnevniku. Učenik je sam dužan nadoknaditi gradivo koje je propustio u vrijeme izbivanja.

U statutima svih osnovnih škola u Hrvatskoj nalazi se članak koji kaže da učenik ne smije biti udaljen s nastavnoga sata, što je bezumno i ne postoji kao pravilo niti u jednoj zemlji razvijenog svijeta, a vjerojatno niti u jednoj zemlji uopće. Ni u jednom dijelu ljudske djelatnosti ne postoji pravilo kojim se zabranjuje da se dijete ili odrasla osoba udalji s mjesta na kojem djeluje destruktivno i ugrožava druge oko sebe. Udaljavanjem s nastave učenika koji se neprimjereno ponaša i ometa u radu sve sudionike nastavnoga procesa, postiže se sljedeće:

- tom se učeniku daje do znanja da je takvo ponašanje neodgovarajuće i da će za negativne oblike ponašanja trpjeti stvarne posljedice, čime se jasno i nedvosmisleno djeluje na njegov odgoj
- ostalim sudionicima nastave omogućuje se nesmetano odvijanje nastavnog procesa, zbog čega i jesu u školi.

2. Udaljavanje učenika s nastave za tekući dan

Ako učenik tijekom dana pokazuje da nije spreman za nastavu, kontinuirano ometa druge i ne namjerava ili ne može promijeniti svoje ponašanje, te ako je došlo do ozbiljnoga kršenja kućnoga reda ili ugrožavanja sigurnosti drugih učenika ili učitelja, odluku o udaljavanju učenika iz škole za taj nastavni dan na licu mjesta donosi razrednik ili, u njegovoj odsutnosti, zamjenik, stručna služba ili ravnatelj. Učenik se upućuje da redovnim putem ode kući, a osoba koja je izrekla mjeru ili onaj koga je osoba za to ovlastila, daje učeniku pisanu obavijest o mjeri koju je učenik dužan dati roditelju. Ako je potrebno, ovlaštenu poziva roditelje da dođu u školu po učenika.

Učenik je sam dužan nadoknaditi gradivo koje je propustio tijekom izbivanja s nastave što treba izričito navesti u pisanoj obavijesti koja se šalje roditeljima.

3. Suspenzija učenika s nastave na dva ili više dana

Ova se mjera može, a ne mora nadovezati na mjeru udaljavanja učenika s nastave za tekući dan. Izriče se zbog teže povrede kućnoga reda, sigurnosti ili fizičkog integriteta drugih učenika ili osoblja škole, kontinuiranog ometanja nastave ili neprihvatljivog ponašanja. Donosi je ravnatelj.

Učenik je sam dužan nadoknaditi gradivo koje je propustio u vrijeme izbivanja s nastave. Nakon završetka suspenzije provodi se provjera naučenoga gradiva iz svakog predmeta.

4. Ukidanje obveze da se pedagoške mjere provode kao upravni postupak

Pedagoška mjera nije pravni nego izvršni i stručni akt kojim se neposredno djeluje na sudionike obrazovnog i, još više, odgojnoga procesa. Također, ona ne znači nikakvo stvarno ukidanje prava učenika jer se on i dalje može obrazovati. Pri provođenju ove mjere treba djelovati trenutno i ona je stvar interne stručne, to jest pedagoške procjene, a ne pravnoga sustava.

5. Promjena članka Zakona o odgoju i obrazovanju u kojemu se kaže da pedagoške mjere (opomene i ukori) vrijede za tekuću školsku godinu

Ovaj sustav često omogućuje zastaru pedagoške mjere, a učenik ne mijenja svoje ponašanje. Po sadašnjem članku zakona učenici mogu izigrati sustav i sljedeće godine. Naime, tad se brišu sve izrečene pedagoške mjere, a učenici mogu "nastaviti po starom".